

Οι Γερμανοί καίνε το χωριό
Αφήγηση του Παπαθανασίου Θανάση (Διάκου)

Τον Ιούνιο του 1943 μια Γερμανική φάλαγγα κατευθυνόταν από την Ελασσόνα για τα Σέρβια. Θα περνούσε από το δρόμο Σαραντάπορο - Λαβανίτσα. Όταν έμαθαν αυτή την πληροφορία οι αντάρτες της εθνικής αντίστασης, έδωσαν εντολή να τη χτυπήσουν. Εγώ συμμετείχα στην επιχείρηση ως αρχηγός μιας από τις τρεις δεκαρχίες που είχαμε κάνει στο χωριό. Τη δεκαρχία αποτελούσαμε εγώ, ο Κούτσιανος Στέργιος, ο Νέστορας Θανάσης, ο Παπαθανασίου Ιωάννης (Τζέκος), και ως σύνδεσμος ο Παπαδόπουλος Αχιλλέας και άλλοι που τώρα δε θυμάμαι. Την ώρα που η γερμανική φάλαγγα πλησίαζε στο χωριό Λαβανίτσα, επιτεθήκαμε. Η φάλαγγα διαλύθηκε, σκοτώθηκαν όλοι οι Γερμανοί και κάψαμε όλα τα αυτοκίνητα. Κάψαμε πάνω από ενενήντα αυτοκίνητα. Από τους σκοτωμένους Γερμανούς πήραμε πράγματα (παγούρια, αναπτήρες ρολόγια κλπ), παρά το ότι είχαμε εντολή να μην πειράξουμε τίποτε. Όταν ήρθαμε στο χωριό καθένας τα έκρυψε, όπου μπορούσε. Οι Γερμανοί, μετά το γεγονός, άρχισαν να ελέγχουν την περιοχή, για να βρουν αυτούς που επιτέθηκαν στη φάλαγγα. Για πολλές μέρες έφταναν μέχρι το Πολύραχο, αλλά δεν περνούσαν για το χωριό. Εμείς φυλάγαμε το χωριό. Παρακολουθούσαμε μήπως οι Γερμανοί ανέβουν από το Πολύραχο και ψάξουν και στο χωριό μας. Ενα βράδυ, είχαν περάσει οχτώ μέρες από τότε που χτυπήσαμε τη φάλαγγα, είδα από τον Πρίπουρα, να έρχεται κάποιο φως. Έτρεξα στο χωριό και χτύπησα την καμπάνα. Μαζεύτηκαν οι χωριανοί να αποφασίσουμε τι θα κάνουμε. Άλλοι έλεγαν να μείνουμε και άλλοι να φύγουμε από το χωριό. Δεν μπορούσαμε να συμφωνήσουμε τι θα ήταν καλύτερα, να μείνουμε ή να φύγουμε. Έτσι άλλοι μείνανε και άλλοι φύγανε. Εγώ έστειλα την οικογένεια στο μύλο(μύλος του Ντάου). Εγώ έμεινα στον Αη Νικόλα. Άλλοι όπως ο Μπαλατσός, ο Κουτσοκώστας, ο Φλώρος, ο Μαρκοζιώλας μείνανε στο χωριό. Γερμανοί εκτός από τον Πρίπουρα, ήρθαν και από το Πολύραχο. Αυτοί που ήρθαν από το Πολύραχο έκαψαν και τα μαντριά μου στα Κουριά. Οι Γερμανοί, αφού ερεύνησαν όλο το χωριό και δε βρήκαν τίποτα, αναχώρησαν για το Μεταξά. Μια ομάδα Γερμανών, που ακολουθούσε τελευταία, έπεσε τυχαία πάνω στο αμπρί, που είχε κρύψει ο Τζέκος τα πράγματα που είχε πάρει. Βρήκαν τα πράγματα και ειδοποίησαν τους άλλους, οι οποίοι είχαν προχωρήσει προς τ' Αλέξη τη βρύση, να γυρίσουν. Η εξακρίβωση, δεν άργησε να γίνει, όπως δεν άργησε και το κακό. Η απόφαση ήταν να κάψουν το χωριό για αντίποινα.

Σε ελάχιστο χρόνο οι φλόγες άρχισαν να τυλίγουν τα σπίτια του χωριού. Το ένα σπίτι, μετά το άλλο παραδίνονταν στις φλόγες. Από τη μανία τους δεν γλίτωσε, ούτε το κοινοτικό κατάστημα, με όλα τα βιβλία και έγγραφα. Έτσι οι Δελ(ι)νιώτες βρέθηκαν όχι μόνο χωρίς τα σπίτια τους, αλλά και χωρίς πολύτιμα έγγραφα που περιείχαν την ιστορία τους. Μια πηγή που θα μπορούσε σήμερα να μας βοηθήσει να γράψουμε την ιστορία του.

Ήταν η τρίτη φορά που το Δέλινο, θα καιγόταν από τους κατακτητές. Αφού είχε καεί τον προηγούμενο αιώνα δύο φορές από τους Τούρκους, τώρα θα καιγόταν και από τους Γερμανούς κατακτητές.

Όσοι είχαν μείνει στο χωριό τους πήραν μαζί τους. Τους πήγαν στο χώρο της μάχης να δουν τους σκοτωμένους Γερμανούς και από εκεί στην Ελασσόνα. Αργότερα τους έφεραν στα Σέρβια, που είχαν καεί. Εκεί τους φυλάκισαν στο ορφανοτροφείο. Τους κρατούσαν νηστικούς και διψασμένους για να μαρτυρήσουν. Σιγά σιγά είχαν αρχίσει όμως να μην τους προσέχουν και πολύ. Έτσι μια μέρα βρήκαν την ευκαιρία να το σκάσουν. Ο Κουτσοκώστας, όταν είδε ότι οι άλλοι το είχαν σκάσει, προσπάθησε να το σκάσει και αυτός. Οι Γερμανοί τον είδαν, τον πυροβόλησαν και τον σκότωσαν.

Την αφήγηση του Παπαθανασίου Θανάση (Διάκου) την κατέγραψε
ο Τάκης Παπαθανασίου